

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Landbruks- og matdepartementet

Dato: 31.12.2022
Vår ref: 23/000010

NIBIO
Postboks 115, 1431 Ås
Tlf: 406 04 100
post@nibio.no
nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Innspill fra NIBIO til modernisering av viltloven

Viser til deres invitasjon 4. oktober til å bidra med modernisering av viltloven. NIBIO har ikke kunnet bidra med innlegg til innspillsmøtet i juni eller nå senest 2. desember, og vil derfor kommentere kort knyttet til punkt 2 av de utvalgte temaene for siste innspillsmøte;

- Hvilket behov er det for regler om ettersøk?
- Er det behov for ytterligere regler om bestandsregulering for høstbart vilt?
- Hvordan bør reglene for jaktvåpen og utstyr utformes i en ny lov?

Faglig vurderinger er gjort av Jo Jorem Aarseth og Erling Meisingset, ved Divisjon for skog og utmark.

Er det behov for ytterligere regler om bestandsregulering for høstbart vilt?

NIBIO deler i noen grad LMDs syn på at det i dagens lovverk er begrenset med virkemidler dersom en bestand ikke blir beskattet tilstrekkelig gjennom jakt- og fangst. For landbruket er det spesielt økende bestander av hjort og gås som gir utfordringer knyttet til beite, hvor lovverket i stor grad åpner for nødvendig uttak, men hvor det likevel er begrenset uttak sett i forhold til bestandsøkningen. Vi vil her vise til gås som eksempel.

Bestanden av grågås (*Anser anser*) anses sterkt økende ut fra tellinger gjennomført på overvintringsplassene i Europa (der de samles i større grad). Også i Norge opplever jegere, bønder og folk flest at bestanden av grågås tiltar, og at det virker som den er en «klimavinner». Etter NIBIOs vurdering beskattes grågåsa for lite i Norge. Dette kan bl.a. skyldes: 1. Den tradisjonelle og populære jakta på småvilt og elg står sterkt og legger beslag på de fleste tilgjengelige jakt dager hos mange jegere. 2. Teknikker for grågås-jakt er lite kjent og mange opplever lite suksess. 3. Enkelte tror at grågåsa er en sjøfugl som spiser mat fra havet og dermed er mindre god på smak.

NIBIO

Regulering av jakttider for enkeltarter bør naturlig nok fremdeles reguleres gjennom forskrifter, fremfor gjennom viltloven. Loven bør kun sikre et bredt hjemmelsgrunnlag. Vi ønsker likevel å påpeke utfordringer for landbruket med dagens jaktidsbestemmelser. Jaktstart på grågås i Troms og Finnmark er 15. august. Det gir jegerne ca. 14 dager med jakt før de fleste gjessene setter kursen sørover. Før var jaktstarten 21. august, og jakttida dermed enda kortere. Begrunnelsen, til den gang Direktoratet for Naturforvaltning, var at årsungene trengte lenger tid på å vokse seg store i nord. NIBIO mener det er på høy tid med en oppdatering av kunnskapsgrunnlaget på dette feltet. En tidligere jaktstart på grågås i Troms og Finnmark bør vurderes. Det vil sikre lengre jakttid og høyere prioritering blant jegerne når jakttida ikke kolliderer med annen jakt.

Skadefellingsforskriften er relativt streng, hvilket det er gode grunner for at den skal være. I Troms og Finnmark har tiltaket vist seg å være svært effektivt for å skremme gjess vekk fra innmark og dermed hindre beiteskader (<https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2577626>), og mer effektivt enn alle andre teknikker som er prøvd (e.g. laser: <https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2788658>). Skadefelling bør etter NiBIOs vurdering tillates i større grad, med flere individer, som avbøtende tiltak mot beiteskader.

Vel vitende om at det er betydelige interessekonflikter hva angår uttak av gås, også i jordbrukslandskapet, er det etter NIBIOs vurdering viktig med bedre kunnskap om effekten av typer tiltak som kan benyttes for bestandsregulering. Likeså er det viktig å få frem kunnskap om hva som motiverer jegerne og næring for uttak av arter over bestandsmål, som grågås.

Videre arbeid med Viltloven

Våre medarbeidere stiller gjerne sin kunnskap og kompetanse om utmarksressurser og næringsutvikling til rådighet for departementet. Vi legger til grunn at vi vil få mulighet til konkretisering av gjeldende innspill og ytterligere deltagelse i det videre arbeidet med loven og underliggende forskrifter.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke
Forskningsdirektør, NIBIO